

Katicabogár segít a levéltetvek elleni védekezésben

A burgonya kártevői és az ellenük való védekezés

A BURGONYÁNAK TÖBB ÁLLATI KÁRTEVŐJE VAN, TALÁN A LEGJELENTŐSEBB A MEXIKÓBÓL SZÁRMAZÓ, MELEGIGÉNYES BURGONYABOGÁR. VESZÉLYES KÁRTEVŐKÉNT TÁPNÖVÉNYE MÉG A BURGONYA MELLETT A TOJÁSGYÜMÖLCS ÉS A PARADICSOM.

DR. MIKULÁS JÓZSEF

Hazánkban először 74 évvel ezelőtt, 1947-ben Héderváron találták meg. Bogár alakban a talajban telél, zömmel 10-15 cm mélyen, laza talajon pedig 20 cm-nél mélyebbre is lehúzódik. Évente két nemzedéke van, de a nemzedékek összefolynak. Az áttelelő bogarak tavasszal, március végétől május végéig jelennek meg. Eleinte csak vándorolnak, a tojásrakás május végén kezdődik. A bogár a tojásokat csoportosan helyezi el a burgonya leveleinek fonákára. A

tojásból kikelve 4 lárvastádium alatt fejlődik ki a burgonyabogár.

A bogár a leveleket karéjozza, súlyos esetben tarrágást okoz. A lárvák hámozgatnak, az idősebbek lyukat ráganak. A kifejlett lárvák a talajba húzódnak, bábkamrát készítenek maguknak, és néhány nap múlva bábbá alakulnak. Természetes ellenségei a tojást és lárvákat ragadozó poloskák és a fátyolka, az imágókat futóbogarak, madarak (fácán, fogoly) fogyasztják.

Fátyolka

Burgonyabogár

Fátyolkatojások a burgonyavirágon

Burgonyabogár a tojásgyűmölcs lombját rágja

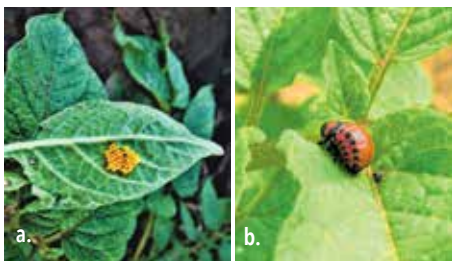
Védekezés

A burgonyabogár ellen a burgonya kezdeti fejlődését elősegítő helyes agrotechnikával és tápanyagellátással, a burgonyafélék családjába tartozó gyomok irtásával védekezhetünk. A kémiai védelem a fiatal lárvák ellen a leghatékonyabb, ezért május végén, június elején az első lárvanépesség ellen javasolt permetezni. Második védekezésre az új nemzedék imágói ellen kerül sor rendszerint június végén, július elején. Az időjárási viszonyoktól függően szükségessé válhat újabb

védekezés július végén, augusztus elején a második nemzedék lárvái ellen rovarölő szerekkel.

Levéltetű

A burgonyán több levéltetűfaj károsíthat, a gyakorlatban a legtöbb gondot a zöld őszibarack-levéltetű és a sárga burgonya-levéltetű okozza. A levélfonákon, illetve a hajtásokon szívogató levéltetvek erős fertőzöttség esetén akadályozzák a növény fejlődését a növényi nedvek elvonása által. E kártételüknél sokkal nagyobb jelentőségű a vírusbetegségek terjesztése, ezért jelenlétük főleg vetőburgonya-termesztéskor veszélyes. A szárnyas alakok betelepítése az állományba már májusban megkezdődhet. A szárnyatlan alakok felszaporodása kedvező időjárás esetén június-július hónapokban történhet. A hőségnapok beköszöntével, július közepére általában befejeződik a tömegszaporodás.

Burgonyabogár tojáscsomója (a), és a lárvák tevékenysége (b)

Levéltetvek a burgonya levélfonákán

Meg kell még említeni a burgonya gyökerét és gumóit károsító drótférget, a pattanóbogár lárváját, valamint a pajorokat is, mint például a cserebogárpajor. Ellenük szükség esetén talajfertőtlenítéssel tudunk védekezni. A cserebogarakat csapdázással össze lehet fogni, így a talajban gyökeret rágó lárvák nem tudnak éveket károsítani.

Védekezés

A védekezés alapja, különösen vetőburgonyában, a kártevő korai felismerése. A szárnyasok betelepülését sárga tálcspadákcal, valamint az állomány gyakori szemlészésével állapíthatjuk meg. A vírusfertőzés megakadályozása céljából a gyommentes környezet, a gyomirtás nagyon fontos. A levéltetvek elleni kémiai védekezést már az első egyedek megjelenésekor meg kell kezdeni. Általában elegendő a levéltetvek elleni védekezést a burgonyabogár elleni permetezéssel egy menetben és azonos rovarölő szerrel végezni. Ebben az esetben a mindkét károsító ellen hatékony szereket választunk.

Amit használhatunk

Burgonyánál három kiskertben is használható rovarölő szert vehetünk be, kettő közülük gyakorlatilag azonos: a Coragen és a Corprima 20 SC hatóanyaga a klórántraniliprol, adagjuk 2 ml 10 liter vízhez. Egy tenyészidőben kétszer szabad használni, az élelmezés-egészségügyi várakozási idő 28 nap.

A Laser Duplo II. kategóriájú rovarölő szer, hatóanyaga a spinozad. Adagja 2-2,5 ml 10 liter vízhez és egy tenyészidőben háromszor szabad használni. Élelmezés-egészségügyi várakozási ideje 14 nap.

Biomódszerekkel gyéríthetjük

A krumplibogarat úgy ritkíthatjuk a leggyeiszerebben, ha hajnalban összefogdossuk azokat, vagy a tyúkokra bízunk ezt a munkát, ha tartunk baromfit a kertben. Először az áttelelt bogarak keresnek maguknak táplálékot, amit a földön gyalogolva közelítenek meg, ritkán röpkölnék. Ezért alaposan megnehezíthetjük a dolgukat, ha a burgonyaágyásokat az előző évtől minél messzebbre alakítjuk ki. Az őszi és tavaszi kapálással is csökkenthetjük a jelenlétüket.

Ugyancsak hatékony, ha a sorközöket és körben az ágyást szalmával takarjuk, mert az megnehezíti a bogár mozgását, és kedvező mikroklimát teremt a lárvákat szívesen fogyasztó futóbogaraknak.

A korai betelepülés meggátlására alkalmas még az úgynevezett bogárfogó árok, amit az ágyás körül, 45 fokos dőlésszögű parttal alakítunk ki és béleljük ki műanyag fóliával. A begyalogoló bogarak zöme nem tud kimászni belőle. Ide rázhatjuk le a már burgonyára jutott kártevő bogarakat és lárvákat is. Ezek kis zavarásra is a földre vetik magukat.

A sorközökbe ültetett bab, fokhagyma vagy torma némileg riasztja a bogarakat. Azt is ajánlják, hogy ültessünk néhány tő padlizsánt a burgonyától távolabb, mert azt szívesebben fogyasztja a krumplibogár, így az elsőként megjelenő egyedek ott gyűlnek össze, és megfoghatjuk őket.

H. Cs.

Hangos hírek és beszélgetések

HALLGATNI ARANY. FŐLEG, HA ÉRDEKES ÉS IZGALMAS HÍREKET, SZEMÉLYEKET HALLGATHATUNK MEZŐGAZDASÁGI TÉMÁKBAN. SZERDÁNKÉNT JELENTKEZIK AZ MMG GAZDAHANG PODCAST ADÁSA, AMELYBEN BESZÁMOLUNK AZ ELMÚLT HÉT LEGFONTOSABB ÉS LEGÉRDEKESEBB AGRÁRHÍREIRŐL, MIKÖZBEN EGY IZGALMAS BESZÉLGETÉSSSEL SZÍNESÍTJÜK AZ ADÁST.

Érdekes beszélgetések minden szerdán Rizsányi Rózsával, az MMG Gazdahang háziasszonyával és Halmos B. Ágnes szerkesztővel

Minden ember más. Mindenki máshogyan követi a világban zajló eseményeket. Van, aki szereti kézbe venni a nyomtatott lapot, más szívesebben ül le a számítógépe elé, hogy ott olvassa a számára érdekes tartalmakat. Az írott tájékoztatás mellett egyre hangsúlyosabb szerepet kapnak a képes, mozgóképes és hanganyag-tartalmak.

A Magyar Mezőgazdaság Kiadó immár 30 éve az olvasók megbízható tájékoztatását tűzte ki célul. A 11 nyomtatott lap mellett már számos online és közösségi csatornán keresztül biztosítjuk több százezer érdeklődő számára a hiteles információszerezést: hírportál, heti elektronikus hírújság, Facebook, Instagram, LinkedIn, Youtube – számos csatorna sok-sok információval. Ezek mellett új csatornával bővítjük a kínálatot azzal, hogy **elindítjuk MMG Gazdahang címmel saját podcast csatornákat.** Ezzel újabb lehetőséget szeretnénk nyújtani az érdeklődők tájékoztatására a magyar és nemzetközi mezőgazdasági témákról.

A podcast hallgatása igazából a rádiós élmény modern formája. Csupán egy számítógép, okostelefon vagy egy tablet kell hozzá, és máris elérhető közelségbe kerülnek a podcast adások, melyek számos helyen fellelhetők. Az MMG Gazdahang például a **Spotify**-on, a **Google Podcast**-on és az **iTunes**-on is meghallgatható.

Aki utazik, munkába jár, várakozik, vagy úgy végzi munkáját, hogy közben lehetősége van meghallgatni az MMG Gazdahangot – még hasznosabban tudja eltölteni az idejét. A podcast előnye, hogy sokkal kevesebb adatforgalmat igényel, mint egy videó megtekintése.

Az MMG Gazdahang MÁSODIK adása

Az MMG Gazdahang második adásában *Vinczai Sándor*, a Borászati Füzetek felelős szerkesztője beszélget az Év Bortermelőjével, *Borbély Tamással*, a badacsonytomaji Borbély Családi Pincészet tulajdonosával és *Nagy Ticiánával*, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) szőlész-borász mérnök szakos hallgatójával, **akiket fajtákról, borturizmusról, továbbá a szakma jelen helyzetéről kérdezt. Érdemes meghallgatni a beszélgetést!** Emellett további témákat is részletesen kivesézünk a későbbiekben:

- Milyen ízük van a világúrbán érlelt boroknak?
- Rossz idők járnak a francia csigatenyésztőkre
- Ételet ne dobj ki, a maradékot is használd fel
- A laborhúások után most a tojásptólókat támogatják a befektetők

Az aktuális podcast beszélgetés mostantól minden héten videó formájában is megtekinthető a Youtube-csatornánkon MMG Direkt címmel.

2. Hogyan lehetünk sikeres borászok? - beszélgetés Borbély Tamással az Év Bortermelőjével |

MMG - Gazdahang

